

Nemanželská matka, bydlící na Slovensku, domáhala se na okresním soudě ve V. na Moravě žalobou na žalovaném, by jí jako nemanželský otec přispíval na vydržování dítěte. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně a potvrdil napadený rozsudek s dodatkem, že se žaloba zamítá jen pro tentokráte.

Důvody:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací duvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s. nelze přiznati oprávnění. Dle zásady Šu 183 nesp. říz. a Šu 34 obč. zák. dlužno moc poručenskou, jakož i poměr matky k nemanželskému dítěti posuzovati dle zákonů vlasti dítěte, naproti tomu dlužno však žaloby z nemanželského otcovství posuzovati dle zákona toho místa, kde žaloba byla podána, jelikož dotyčné zákony mají rozkazovací ráz. Dle Šu 160 obč. zák. má nemanželské dítě právo požadovati od svých rodičů přiměřenou výživu. K výživě jest povinován na prvním místě otec. Dle Šu 163 obč. zák. dlužno považovati za otce nemanželského dítěte toho, kdo v době v Šu tom uvedené (doba kritická) s matkou dítěte souložil. Může tedy dítě, neb ten, kdo je živil v úmyslu, dáti si náklady výživy nahraditi — v tomto případě matka — domáhati se placení výživného pouze na tom, kdo jest soudně uznán za otce dítěte (§ 16 první dílčí novely k obč. zák.) neb kdo před poručenským soudem otcovství k dítěti uznal. Ovšem možno podati současně žalobu o uznání otcovství k dítěti a o plnění výživného, není však přípustno žalovati o výživné někoho, kdo není za otce dítěte uznán a není současně o uznání to žalován. V tomto případě podala matka dítěte žalobu o výživné na žalovaného, o němž tvrdí sice, že s ní souložil, avšak nežádá, by uznán byl současně za jeho otce, a rovněž nečiní v tom směru ani určovacího návrhu dle Šu 236 c. ř. s. O žalovaném není tedy zjištěno, zdaž jest otcem dítěte žalobkyně, jež táž živila, a nelze ani bez návrhu v tom směru za otce ho uznati. Takto schází však předpoklad pro nárok na výživné a to jak pro dobu minulou, tak i pro dobu budoucí. Posoudil tudíž odvolací soud věc správně po stránce právní, zamítnuv žalobu, ovšem měl tak učiniti jen pro tentokráte, neboť žaloba jest pouze předčasnou a neodůvodněnou po tak dlouho, dokud nebude žalovaný za otce dítěte uznán.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1925, Rv II 884/24.)

Čís. 4542.

Zaopatřovací požitky (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Zaměstnanci nelze přiznati kromě požitků dle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., též dosavade pobírané naturalie, leč že smluvené nebo vyplácené požitky byly vyšší než požitky stanovené zákonem. Při výpočtu požitků dle zákona čís. sb. 130/21 jest odpočítati pobírané naturalie.

Žalobce byl od 1. ledna 1876 zaměstnán na velkostatku žalovaného jako hajný a setrval tam ve službě až do 30. března 1921, kdy vstoupil do výslužby a pobíral na základě pensijního statutu žalovaného ročně 509 Kč 08 h na hotovosti a mimo to naturální požitky: 4 q žita, 4 m³ dříví, 6 q brambor a měl deputátní byt. Žalobě, již domáhal se placení zaopatřovacích požitků dle třetí skupiny tabely a kromě toho plnění naturálních dávek, vyhověl s o u d p r v é s t o l i c e potud, že přiznal mu požitky třetí skupiny, do nichž však započítal dosavadní naturální požitky. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobcovu napadený rozsudek potvrdil. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Přiznati žalobci, jak se toho domáhá, zaopatřovací požitky ve výši zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. a kromě toho přiznati mu také nárok na naturalie, které dostává od žalované bez započtení do peněžitě podle pensijních stanov mu náležející pense, bylo by více, než nač zákon zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém pozemkovém majetku upravil. Více však než tato míra požitků přísluší jmenovaným zaměstnancům podle §u 8 uvedeného zákona toliko, jsou-li smluvené nebo vyplácené požitky vyšší, než požitky zákonem upravené. Že by však smluvené pensijními stanovami nebo mu vyplácené požitky byly vyšší než zákonem upravené, žalobce před prvním soudcem netvrdil. Podle jeho údajů činily jeho peněžitě požitky podle pensijních stanov 509 Kč 08 h, naturalie, to jest obilí, dříví, brambory a byt činily dle odhadu 1.050 Kč. Tvrdí-li žalobce, ale až v oprávněném řízení, že by mu správně podle pensijních stanov náleželo na peněžitě pensi 2.160 Kč ročně a že, počítají-li se k tomu naturalie mu poskytované, jež se dle stanov do pense nezapočítávají, činila by jeho pense podle stanov více, než kolik činí zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., když se započítávají a z nich srážejí naturalie, jest k tomu, nehledíc k opožděnosti (§ 482 c. ř. s.) tohoto tvrzení, uvést, že bylo na žalobci, by se domáhal zvýšení svých zaopatřovacích požitků na míru mu dle stanov náležející, toho že však neučinil. Zákonem ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. upravené zaopatřovací požitky tvoří úhrnnou míru požitků, která zaměstnancům podle zákona přísluší. Pobírá-li již zaměstnanec nějaké požitky, nutno je od zákonem stanovené částky odpočítati a zaměstnanec má nárok na doplatek. Odvolací soud vycházel tedy v tomto sporu ze správného názoru, právem od přiznaných žalobci podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. zaopatřovacích požitků odpočítává pobírané naturalie a výtku nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) není opodstatněna.

Čís. 4543.

Válečné půjčky jest pojatai do pozůstalostního inventáře hodnotou ke dni zůstavitelova úmrtí.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1925, R I 1085/24.)